

Motion till riksdagen 2021/22:923

av Johan Forssell m.fl. (M)

med anledning av prop. 2020/21:217 Skärpta straff för våld och andra kränkningar i nära relationer

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa obligatorisk häktning vid grov kvinnofridskränkning och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa möjligheten att döma till vistelseförbud som en ny påföljd och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att personer som skyddas av ett kontaktförbud ska få personlarm och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att olaga förföljelse bör ha minst sex månaders fängelse som minimistraff och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett nationellt centrum mot stalkning och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kriminalisera kontrollerande beteende genom ett särskilt brott, olaga frihetsbegränsning, som förbjuder tvång och otillbörliga påtryckningar som syftar till att kontrollera en annan person, t.ex. på grund av heder, och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Mäns våld mot kvinnor är ett stort samhällsproblem som måste bekämpas med kraft. Under våren 2021 mördades fem kvinnor under tre veckor. Det väckte med rätta starka reaktioner.

Moderaterna välkomnar regeringens proposition om skärpta straff för våld och andra kränkningar i nära relationer. Samtidigt kan vi konstatera att flera av de förslag som regeringen presenterar borde ha införts för flera år sedan. Redan 2018 föreslog Modera-

terna att minimistraflet för grov kvinnofridskränkning skulle höjas från nio månaders fängelse till ett år. Detta är nödvändigt eftersom det innebär att påföljden då förutsätts vara fängelse och inte någon annan icke frihetsberövande påföljd. Vid samma tidpunkt föreslog Moderaterna även att kontaktförbud i fler fall skulle förenas med fotboja. Det är därför välkommet att regeringen nu går fram med dessa förslag, men det hade varit önskvärt att dessa nödvändiga reformer hade presenterats tidigare.

Moderaterna ser dessutom att propositionen som syftar till att motverka våld i nära relation kompletteras med fler förslag.

För det första bör gränsen för obligatorisk häktning sänkas till ett straffvärde på ett års fängelse. Denna förändring skulle, tillsammans med den straffskärpning som föreslås, innebära att personer som är misstänkta på sannolika skäl för grov kvinnofridskränkning i regel skulle häktas. Obligatorisk häktning för personer misstänkta för grov kvinnofridskränkning innebär ett starkare skydd för brottsoffret genom att en våldsam man frihetsberövas och hålls borta från hemmet i direkt anslutning till brottet. Det gör att våldsutövare snabbt kan frihetsberövas och de utsatta skyddas.

Moderaterna föreslår även att en ny påföljd införs vid brott mot närstående, nämligen vistelseförbud. Vistelseförbud ska kunna aktualiseras för personer som döms för våldsbrott mot en närstående. Den dömd ska då kunna förbjudas att vistas i exempelvis en kommun eller ett helt län där brottsoffret bor. Vistelseförbudet ska samtidigt innebära ett kontaktförbud för gärningsmannen att kontakta brottsoffret. Det är dags att gärningsmannen och inte brottsoffret är den som flyttar.

Avseende regeringens förslag om kontaktförbud och att elektronisk övervakning, dvs. fotboja, ska kunna användas direkt vid beslut om utvidgat kontaktförbud ser Moderaterna att förslaget bör kompletteras med personlarm vid kontaktförbud. Det sker många överträdelser av kontaktförbud, och tyvärr fungerar kontaktförbud i dessa lägen mest reaktivt, dvs. att konsekvensen av överträdelserna kommer långt senare. Först efter att offret anmält överträdelserna, det inlemts förundersökning och en domstol landat i att en överträdelse har skett kan gärningsmannen dömas till böter eller fängelse. Kontaktförbudet är därför en tröskel, men inte ett givet skydd, mot att gärningsmannen tar kontakt. För att kvinnan ska kunna skydda sig bör det därför vara norm att kontaktförbud förenas med personlarm. Då kan kvinnan larma polisen direkt vid en överträdelse och polisen ingripa och avlägsna gärningsmannen för att skydda kvinnan mot våld.

Att förtal och grovt förtal ska ingå i olaga förföljelse är bra. Därtill vill Moderaterna att straffet för olaga förföljelse ska höjas till minst sex månaders fängelse och att ett nationellt centrum mot stalkning införs. Straffet för olaga förföljelse är fängelse i högst fyra år. Brottet är inget artbrott och det finns därför ingen presumtion för fängelse. Det samlade straffvärdet och påföljden för brottet är alltså generellt sett relativt lågt i förhållande till brottets allvar. För att straffvärdet och påföljden ska stå i proportion till brottets allvar bör därför straffskalan ändras så tillvida att minimistraflet är sex månaders fängelse. I Danmark finns ett nationellt centrum mot stalkning, något som saknas här i Sverige. Det skulle därför vara positivt om ett nationellt centrum mot stalkning infördes så att offer kan få stöd och hjälp, t.ex. genom psykologsamtal eller hjälp att upprätta polisanmälan och om hur man samlar bevis. Det bör också övervägas om även förövare ska kunna få hjälp att bryta det brottsliga och destruktiva beteendet. Centrumet skulle kunna vara en utveckling och del av Nationellt centrum för kvinnofrid.

Vid våld i nära relation är det inte sällan det förekommer kontrollerande beteende. Det kan handla om att partnern inte får gå ut själv, inte får umgås med sina vänner eller familj eller inte får ha mobiltelefon eller sociala medier utan att det övervakas av den

andra partnern. Våldet och kontrollen normaliseras. Moderaterna har tidigare motionerat om förslaget att införa olaga frihetsbegränsning i syfte att stoppa de s.k. moralpoliserna. Vi utvidgar nu förslaget till att även innefatta kontrollerande beteende som inte nödvändigtvis grundar sig i heder. Ett särskilt brott, olaga frihetsbegränsning, bör därför införas som förbjuder tvång och otillbörliga påtryckningar som syftar till att kontrollera en annan person, t.ex. på grund av heder. Brottet ska kunna leda till fängelse i tre år.

Johan Forssell (M)

Louise Meijer (M)

Mikael Damsgaard (M)

Ellen Juntti (M)

Sten Bergheden (M)